

DE PLATE

Tijdschrift van de Oostendse Heemkundige Kring, V.Z.W. "DE PLATE"

Verantwoordelijke uitgever : O. VILAIN
Rogierlaan, 38
8400 OOSTENDE

4de jaargang, nr. 2, november 1974.

U I T N O D I G I N G

Het bestuur van de Heemkundige Kring "De Plate" heeft het genoegen U op zaterdag 9 november a.s. uit te nodigen op de plechtigheid gehouden ter gelegenheid van de herdenking van de stichting van "De Plate", 20 jaar geleden.

Na de hulde om 9u30 aan het graf van de eerste Hoofdman E. De Taeye (Kerkhof Nieuwpoortsteenweg), wordt U allen om 10u30 verwacht in de inkomhal van het Feest- en Kultuurpaleis.

Na het openingswoord door de Hoofdman en de lezing "20 jaar De Plate" wordt er overgegaan tot de plechtige opening van de Fotowedstrijd "Oostende in het jaar van de folklore". De Laureaten zullen hierbij hun prijs ontvangen.

Een receptie wordt door de "20-Jarige" aan al de leden en sympathisanten aangeboden.

Om 13 u. kan iedereen mee aanzitten aan het middagmaal, dat doorgaat in het restaurant Beau-Site. Voor wie nog niet ingeschreven is, volstaat het onmiddellijk zijn naam telefonisch aan Mevr. Valkenburg (70.95.92) mede te delen. (Prijs voor de lunch : 300 Fr)

DE FOTOTENTOONSTELLING

Vergeet niet een bezoek te brengen aan de fototentoonstelling van de wedstrijd ingericht door "De Plate". De tentoonstelling is enkel maar zaterdag 9 en zondag 10 november in het Feest- en Kultuurpaleis te bezichtigen.

Toegangsuren : 10-12 u. en 15-18 u.

UITNODIGING TOT DE 2de WINTERVOORDRACHT VAN "DE PLATE"

Op dinsdag 26 november om 20u30 geeft ons geacht medelid

WALTER MAJOR

een belangrijke voordracht in het lokaal van de V.V.F., Dr. L. Colensstraat, 6. Na de boeiende voordracht van verleden jaar over de eerste vliegtuigpioniers te Oostende, zal hij thans spreken van

OOSTENDSE LUCHTVAARTGESCHIEDENIS IN DE EERSTE WERELDOORLOG

"De Plate" rekent stellig op uw aanwezigheid, zowel op 9 als op 26 november a.s.

*****

"De Plate" werd 20 jaar geleden gesticht

*****

In november 1954 besloten Ary Sleeks en Ernest De Taeye een Oostendse folkloristische kring op te richten.

Op 17 november schreef Ary Sleeks een uitnodigingskaart naar een aantal personen, van wie hij vermoedde dat ze de Oostendse heemkunde genegen waren.

De vergadering ging door op zondag 21 november in de "Bierkelder" Christinastraat 116 te Oostende. Op de eerste vergadering was er reeds heel wat belangstelling, zodat de kring kon gesticht worden.

Enkele namen van deze stichters zijn : Ary Sleeks, Ernest De Taeye, Henri Edebau, Arsène Blondé, John Hermans, Alfons Laridon, Gustaaf Decler, Frank Edebau, Flor Corseillis, Omer Vilain, M. Colombie, M. Missiaen, Mej. Vandekerckhove, Ray Huilmand en nog enkele andere van wie we spijtig genoeg de namen niet meer bezitten.

Het eerste bestuur zag er uit als volgt : E. De Taeye (Hoofdman), Willy Laforce (secretaris), Ary Sleeks (Archivaris-penningmeester), F. Corseillis (muzikaal adviseur), F. Edebau en J. Hermans (commissaris).

Een eerste grote folklore avond, in samenwerking met "Het Loze Vissertje" greep plaats op 14 maart 1954 en op 12 juni werd een eerste folkloristische uitstap doorheen de provincie georganiseerd.

Tussen 1954 en 1974 werden door de Plate meer dan 120 voordrachten georganiseerd. In 1959 werd er ook voor de eerste maal uitgepakt met een meer-sprekersavond. Vijf conferenciers droegen elk een kort aspect voor uit de Oostendse heemkunde.

Op 18.4.59 werd "De Plate" met nieuwe statuten tot V.Z.W. gepromoveerd.

Dit had voor gevolg dat Emiel Dulcke de Plate in zijn testament met een belangrijk legaat bedacht.

Het heemkundig museum "De Plate" werd in het gebouw "Chez Pan" op de hoek van de oude schouwburg in 1963 geopend, en verhuisde vandaar naar de tweede verdieping van het stadshuis in 1968. Een derde verhuis had plaats in 1970 toen gans het bezit werd overgebracht naar het Feest- en Cultuurpaleis.

Bij de historiek diende men vooral enkele data van enkele bestuursleden te herdenken : J. Decler (1962), Mej. Vandekerckhove (1964) A. Sleeks (1966), M. Colombie (1970) en E. De Taeye (1974).

Aan hen is het dan ook te danken dat de "De Plate" geworden is ; een niet meer weg te denken vereniging die het dichtst bij het Oostendse leven betrokken is.

O.V.

.../...

LIDGELDEN 1975

Het is beter te vroeg dan te laat, maar om vele administratieve besloemeringen te vermijden, doen wij beroep op onze leden opdat zij er zouden willen aan denken zich nu reeds in orde te stellen met hun lidgeld 1975.

Zij kunnen dit doen mits overschrijving van :

	100 Fr als gewoon lid
minimum	300 Fr als steunend lid
minimum	500 Fr als beschermend lid

Het lidgeld kan gestort worden op volgende bankrekeningen van "De Plate" : 750-9109554-54 (AN-HYP Oostende) of
384-0051822-11 (BANK VAN BRUSSEL Oostende)

Deze lidkaart hebt U nodig indien U tot de algemene statutaire vergadering van Januari a.s. wilt toegelaten worden. Deze vergadering wordt ieder jaar gevolgd door een veiling van heemkundige stukken. Uw lidkaart geeft ook steeds vrije toegang tot het Heemkundig Museum.

TUSSEN KERSTDAG EN NIEUWJAAR

Dit jaar komen we met iets nieuws voor de pinnen, iets nieuws in oude trant. Op vrijdag 27 december gaan we gezellig samenzitten in het "Veevee-eftje" met de vrienden van de afdeling Oostende van Het Verbond voor Familiekunde en de mannen van "Ter Ceure" uit Bredene.

We zullen trachten er een ouderwetse kerst- en nieuwjaarsviering van te maken met oude liedjes en gedichtjes. Er wordt een bijzonder programma op band gezet, maar we vragen aan iedereen die nog oude gedichtjes of liedjes kent in verband met Kerstdag of Nieuwjaar deze te willen mededelen of op te sturen aan het Sekretariaat van De Plate of aan Jef Klausling, Koninginnelaan, 34 - 8400 OOSTENDE (telefoon: 059/800079). Best is nog deze zelf te zingen en de liefhebbers kunnen zich eveneens aan een van de twee punten opgeven met hun repertorium.

Jef Klausling is tussen 8 en 22 december uit het land. Hij vraagt bijgevolg teksten en opgaven zo vroeg mogelijk te doen, zodat hij nog begin december met de samenstelling van het programma kan beginnen. Dank U wel.

Zeer oude prentkaarten van Oostende

De heer Willy Bauwel, Patershoek, 59 -2700 Sint Niklaas, schrijft ons dat hij in het bezit is van een 800-tal zeer oude prentkaarten van Oostende. Plate-leden die hierin geïnteresseerd zijn kunnen op dat adres schrijven of s'avonds na 19.00 uur belten op het nummer 031/76.80.50.

J.B.D.

Geschiedenis van de Sint-Jansparochie te Oostende. 1924-1975.

In de loop van deze oktobermaand verscheen de "Geschiedenis van de Sint-Jansparochie te Oostende" waarvoor ons medelid Eugeen Deschepper het eerste deel "Geschiedkundig overzicht van het ontstaan en de ontwikkeling van de Sint Jansparochie" schreef.

Het boek bevat een massa informatie over personen en gebeurtenissen, die elk rechtgeaard Oostendenaar zal interesseren. Er zijn nog enkele exemplaren verkrijgbaar waarvoor men zich best tot de heer Eugeen Deschepper wendt. Adres : Mariakerkelaan, 8

Prijs 250 B.Fr.

J.B.D.

.../...

OOSTENDSE REVUE

Dit jaar gaat de jaarlijkse Oostendse revue door onder de titel "Gif mo sjetje", Vier voorstellingen worden in het Kursaal gebracht ; nl. zaterdag 9, Zondag 10, vrijdag 15 en zaterdag 16 november, telkens om 20 uur.

Dit brok leutige folklore is reeds aan zijn 7de jaar, Tekstschrijver Herman Moerman zal zeker niet denken na deze zeven vette jaren te moeten stoppen.

FONOPLATEN

Nadat Ray Huilmand "Hier spreekt Ostende" op fonoplaat uitgaf, heeft hij dit jaar weer een plaat laten verspreiden "Hier spreekt men Ostends, nr. 2". Bij de plaat is een bundeltje met al de liedjes die op plaat voorkomen bijgevoegd.

Maar ook de groep van de Oostendse Revue komt dit jaar met een luimige langspeelplaat voor de pinnen. Deze wordt in het begin van november in de handel gebracht.

VLAAMSE VISSERIJ EN VISSERSVAARTUIGEN

Die kan wachten wordt beloond ! Eindelijk is het zover dat op 23 november het eerste deel van het standaardwerk "Vlaamse visserij en vissersvaartuigen" door Gaston en Roland Desnerck van de pers komt. Dit rijk geïllustreerd werk, dat jarenlange documentaire opzoeken vergde, zal zeker door alle liefhebbers van zeevisserij-geschiedenis willen gekocht worden. Deel 1 kost 1200 fr. Degenen die menen dat dit wat aan de hoge kant is moeten maar bedenken dat dit wellicht de enige gelegenheid is om dergelijk werk in hun bezit te krijgen. Warm aanbevolen.

MET DE GROETEN VAN ...

De redactie van het "Manneke in de Mane" laat alle leden van "De Plate" groeten en laat bij deze gelegenheid weten dat hun almanak 1975 verschenen is. U kunt bij Jef Klausling een exemplaar aanschaffen tegen de prijs van 30 fr. "Het Manneke in de Mane" is de meest humoristische en folkloristische volksalmanak van West-Vlaanderen.

LANGS DE OOSTENDSE KATEIEN

Op het einde van deze maand verschijnt in aansluiting op Vilain's boek "Langs 't hard zand" een nieuwe reeks "Kleine Oostendse histories" onder de titel "Langs de Oostendse kateien".

De volgende histories komen er in voor : Met 12 in 1 kamer - Het Brits Ereperk - De Halve Maan - "Teut-Teut" - Glaasje op... - De Hof - Wat is een butterschuutte ? - Lotto - Guustje - De Witte Nonnenstraat - Spekkewinkeltjes - "Tjannie Carbon" - Honderdjarijen - Avanti II - "De Knuuste" - Flaggen - De oude Wasschers - Naar de Bloedprocessie - Prentkaarten - Asschendaele - Een wrede "love story" - 't Bastiaan - Mariakerke - Grote hotels - De Kortestraat - Straatmeubilair - Augustus '14 - De Sjah van Perzië - De Markies en de Markiezin - Het Paradijs - Waar was de Garre van Konnee ? - Warme bollen - Oostendse aardrijkskunde.

Het voorwoord is geschreven door Minister van Staat Louis Major die tevens een geboren Oostendenaar is.

Bestellingen kunnen gebeuren bij "De Plate" of bij de auteur zelf. Van het eerste boek "Langs 't hard zand" zijn nog enkele exemplaren te verkrijgen. Belangstellenden kunnen zich wenden tot het Museum van "De Plate". Prijs van het boek "Langs de Oostendse kateien" is : 195 fr, dus dezelfde prijs als "Langs 't hard zand".

DE SCHOOL BREIDT UIT

De eerste school, de enigeniet betalende school te Oostende, kende een groot sukses. De jongens moesten 7 jaar oud zijn om de lessen te mogen volgen. Op zeker ogenblik telde de eerste klas 240 leerlingen en waren er geen schrijfbanken om alle leerlingen te plaatsen. Het duurde tot 1862 vooraleer deze klas gesplitst werd en schrijfbanken konden aangekocht worden. Met Pasen van het jaar 1862 werd onder het Bestuur van burgemeester Van Iseghem overgegaan tot het openen van een vijfde klas.

Tot 1861 verleende de stad eenjaarlijkse toelage van 300 Fr voor de prijsuitdeling. Dit bedrag was te weinig en het ontbrekende moest door de Broeders links en rechts bijgeschooid worden. In 1862 besloot de stad deze bijdrage te verhogen tot 500 Fr per jaar, de werkelijke uitgaven bedroegen dan reeds 650 Fr.

OP HET HAZEGRAS

Twee voornamen leden van het Sint-Vincentiusgenootschap, de Heren Jozef Deboninge, reder en Ch. Liebaert, houthandelaar, ijverden voor de oprichting van een tweede school, ditmaal op het Hazegras. Een groot stuk grond werd hiertoe aangekocht en een gebouw werd opgericht met op het gelijkvloers een kapel om er de zondag godsdienstoefeningen uit te oefenen en op de bovenverdieping de klassen. De kapel was de voorganger voor de huidige kerk van het Hazegras. De school werd op 1 mei 1855 geopend. Aanvankelijk bestemd voor kinderen van zeelieden, werden van 1857 af ook andere kinderen tot de school toegelaten.

Op dezelfde plaats werd eveneens een meisjesschool opgericht met woning voor de Zusters van de H. Jozef die er het onderrecht verzorgden. Deze school bleef onafhankelijk en vrij tot 1890.

De jongensschool werd in 1862 overgelaten aan de stad.

Vader Ignatius verliet Oostende in mei 1855 en werd opgevolgd door Broeder Matthias.

STIJGENDE KOSTEN

Sinds 1846 stegen de kosten van dagelijks onderhoud voortdurend, tengevolge waarvan de rekeningen van het gesticht jaarlijks met een verlies sloten. De stad kon evenwel niet meer tussenkomen voor de school, er werd evenwel besloten de vergoeding voor de weesjongens te verhogen met 0,05 Fr per dag en per jongen. Dat hielp niet veel.

Het enige wat kon gedaan worden was de aangenomen school tot gemeenteschool te maken, aldus kon de regering tussenkomen in de vergoeding die de broeders ontvingen.

Het was echter nodig dat de Broeders een bewijs van bekwaamheid zouden voorleggen, wat ze niet bezaten.

Daarom werd begin november 1862 van de broeders een examen afgenomen. Vier op de zeven slaagden. De drie niet geslaagden werden vervangen door gediplomeerde broeders.

.../...

Alle broeders in het bezit van een diploma werden benoemd tot gemeenteonderwijzer. Iedere school had aldus een hoofdonderwijzer (jaarwedde : 1000 fr) en hulponderwijzers met een wedde van 750 fr. per jaar.

EEN NIEUW GEBOUW EN ONTSLAG

In 1866 werd voor de school in stad een nieuw gebouw ter beschikking gesteld, gelegen aan de Sint-Fransiscus- en Schippersstraat. Hier zou het klooster, de school en het wezenhuis moeten ondergebracht worden. De school telde op dat ogenblik zeven klassen. De bovenverdieping werd door de stad gebruikt als nijverheids- en tekenschool, de kelderingen deden dienst als stadsmagazijn. Het onderkomen van de broeders en de weeskinderen was niet zeer gelukkig in het nieuwe gebouw. Tengevolge hiervan ontstonden talrijke moeilijkheden en wrijvingen met het stadsbestuur, tot de Broeders op 1 september 1867 hun ontslag indienden als gemeenteonderwijzer, afzagen nog verder het wezenhuis te besturen en naar Izegem vertrokken. Het duurde evenwel nog tot 13 november 1875 vooraleer de laatste Broeder Oostende verliet.

~~(vervolgt)~~

HET VRIJ ONDERWIJS

1878 bracht de wet die het godsdienstonderwijs in de officiële scholen afschafte. De geestelijkheid van Oostende, onder leiding van Deken De Coster zorgde er voor dat de Broeders naar Oostende zouden terugkeren, ditmaal in het "vrij onderwijs".

In alle haast werden voorbereidingen getroffen om nog hetzelfde jaar te kunnen beginnen. In een grote zaal van het lokaal van de jongedochters van de H. Germana (Wellingtonstraat) werden vijf klassen opgebouwd. Een groot gemeubeld burgershuis, op een paar minuten afstand van de school gelegen, werd gehuurd om als woning voor de Broeders te dienen.

De school werd geopend op maandag 29 september 1878. Meer dan 600 leerlingen boden zich aan, terwijl men slechts plaats voor 425 kinderen had voorzien.

(vervolgt)

Ludwig UHLAND (1787-1862), een pionier op het gebied van de wetenschappelijke literatuurstudie, had een intense belangstelling voor onze oude volksliederen. In augustus 1844 bezocht de weleer zo gevierde dichter en geleerde, in gezelschap van zijn vrouw en schoonzuster, Brussel, Gent, Oostende, Brugge, Antwerpen en Leuven.

Van de zes steden, die L. Uhland zeker bezocht, weten wij over Oostende met betrekking tot deze reis wel het minst. Geen stad, of het is duidelijk dat de geleerde er zocht naar materiaal voor zijn (thans verouderd) wetenschappelijk werk. In die maand augustus mocht Oostende, destijds door K. Simrock als het "Westende des deutschen Vaterlands" geprezen, ook wel enige aantrekkingskracht hebben voor Uhland, die onder de belangrijke Duitse dichters vernoemd wordt als diegene, "der vor allem für die Idee einer vlämisch-deutschen Verbrüderung gewonnen war". Toen ook vertoefde een vurig bewonderaar van Uhland, F. Freiherr von Dingelstedt, te Oostende.

E.S.

Culinaire Folklore

Keggen en Klakkers

Voor de "Zoutevaarders" van verleden eeuw was brood een delicatesse die ze enkel in het begin van de reis genoten. Eens dat de strekkende voorraad op was schakelde men over naar scheepsbeschuit die altijd in ruime mate aan boord voorzien werd. Zelfs later toen men procedés vond om het brood langer eetbaar te houden, namen de visbakken nog scheepsbeschuit mee om een eventueel broodtekort op te vangen. Zo ruim was de voorraad dat er na de reis altijd overschot die dan terug binnengebracht werd. Voor de Oostendse jeugd betekende het binnenkomen van een "Zoutevaarder" een buitenkans.

Zij liepen dan de kaai op om naar KEGGEN te vragen, de oude keihard geworden scheepsbeschuit die een maandenlange zeereis achter de rug had. En maar knabbelen.

Wat er na de reis en de bedeling aan de jeugd nog overbleef aan keggen brachten de vissers naar huis om er een variant op de gekende KLAKKERS van te maken. Zij weekten de keggen in koffie tot ze zwollen, bakten ze daarna en serveerden ze met bruine suiker.

Smakelijk.

J.B.DREESEN.

Vliegtuigpioniers te Oostende

Indien het paard de edelste verovering is van de mens, dan mag men eveneens aannemen dat het vliegen zelfs tot op heden de geheimzinnigste is gebleven. Zelfs nu nog kennen de meeste mensen het vliegtuig dank zij de schreeuwende krantentitels over vliegtuigongevallen.

Eeuwenlang had de mens gezocht naar een middel om zich zoals de vogels in de derde dimensie te kunnen bewegen, maar steeds opnieuw had hij zijn onmacht moeten bekennen. Velen hebben hiervoor hun ganse bezit, ja zelfs dikwijls hun leven geofferd. Nu is het vliegtuig uit onze moderne maatschappij niet meer weg te denken, ook al willen sommigen uit eigen belang hiertegen reageren.

Na jarenlange proeven was 1909 het jaar waarin de luchtvaart met toestellen zwaarder dan lucht definitief van de grond kwam; ook te Oostende.

De 25e mei 1908 was Henri Farman met de eerste vlucht op Belgisch grondgebied gestart te Gent. Baron Pierre de Caters, die het adembenemende schouwspel daar toen bijwoonde, vertrok terstond naar Parijs om er een toestel aan te kopen bij de firma Voisin en om er daar mee te leren vliegen. Reeds tegen eind 1908 vloog de Caters inderdaad met een mecanicien naast zich een eerste vlucht te St. Job in 't Goor en werd hierdoor de eerste Belg die ooit met een vliegtuig op Belgische grond had gevlogen.

Opvliegers te Doornik

De recente verovering van de lucht verwekte een nog nooit gezien enthousiasme bij het volk. Om aan de dwingende vraag van het publiek toe te geven, vertoonden de pioniers tijdens in een of andere grote stad gehouden vliegfeest de nieuwe sport en incasseerden hiervoor reuzepremies.

De eerste luchtvaartweek in 1909 in België ging door te Doornik van 5 tot 14 september. Onder het oorverdovend lawaai van de uitgelaten toejuichingen vloog de Franse pionier Louis Paulhan de ene piste rond na de andere, nam passagiers mee in de lucht en vloog zelfs enkele korte raids naar nabijgelegen dorpen. In enkele dagen was deze man bekend in gans België en zelfs de kleinste bengel kende zijn prestaties.

Ondertussen had de Aéro Club d'Ostende et du Littoral reeds sedert augustus 1909 twee reuzepremies uitgeloofd: één van 5000 Fr, om een heen- en terugvlucht langsheen het strand te Oostende uit te voeren en een tweede prijs van 25.000 Fr om gedurende één uur tussen het Kursaal en het westerstaketsel heen en terug te vliegen.

Aldus hoopte men aan de badgasten een onvergetelijk schouwspel aan te bieden, en hen tot op het einde van het seizoen, dat door het slechte weer, ver van schitterend was geweest, in Oostende te houden.

Talrijke piloten hadden beloofd om in Oostende hun kans te wagen om de premies op te komen strijken, maar begin september was er buiten de mislukte poging van baron Pierre de Caters nog niemand komen opdagen. Baron Raoul de Vrière, de voorzitter van de A.C.O.L. besloot toen maar naar Doornik te trekken om daar te pogen Paulhan naar Oostende te lokken. Na een bliksembezoek keerde hij op 13 september naar zijn stad terug met het verheugende bericht dat Paulhan zou komen.

(vervolgt)

Opgravingen op de gronden van het vroegere klooster der ARME KLAREN.

In de loop van het jaar 1958 werd ons de afbraak van het klooster der Arme Klaren te Oostende toegewezen. De werken werden in het daaropvolgend jaar uitgevoerd.

Situatieschets

Het oude klooster der Arme Klaren, een slotklooster, was begrensd door Langestraat, Londenstraat, Mariahofstraat en Platformstraat. Het middengedeelte van dit ommuurde complex werd ingenomen door de hof. De afbraak gebeurde in twee fazen, waarbij begonnen werd met het Noordelijk gedeelte d.w.z. het stuk begrensd door de Londenstraat en een gedeelte van de Langestraat en de Mariahofstraat. Een bijkomende opdracht was het uitgraven van de grond tot op een diepte van 3 meters, dit in het vooruitzicht van de bouw van het huidige Ostends Palacehotel. Een strook van ongeveer 4 meter bleef hierbij onaangeroerd in de Mariahofstraat, om als bijkomstige straatbedding te dienen.

Bevindingen.

Het materiaal van de afbraak, bakstenen, delftse en witte tegels uit de keuken en de wasserij alsook partijen eikenhout werden verkocht aan een opkoper uit het Brugse. De koperen weerhaan van de kloosterkapel droeg het jaartal 1869 en de naam SPILLIAERT, waarschijnlijk de vader of grootvader van onze beroemdestadsgenoot-schilder van die naam. De uitgegraven grond was zandachtig. De fundering van het gebouw zat maar één meter diep met uitzondering van de kelderingen langs de langestraat die tot op een normale diepte staken. Juist onder de bestaande funderingen tot op een diepte van $\pm 2,5$ meter vonden we, verspreid over gans het Noordelijk gedeelte een 50-tal kris-kras door elkaar liggende geraamten. Ze lagen op verschillende diepten met telkens een kleine laag grond ertussen. Het waren geraamten van volwassen personen, die allen horizontaal lagen maar niet richtingsgebonden. Bij deze geraamten werden geen wapens noch enige andere uitrustingsstukken gevonden. Wel dolven we in deze strook een ijzeren kanonbal op met een doormeter van 20 cm, waarschijnlijk afkomstig van een beschieting. Op ongeveer 1 meter onder de funderingen van het klooster en verspreid over het ganse terrein zonder een bepaalde orde, vonden we 6 putten. Deze putten waren vierkantig van vorm, met zijden van $\pm 1,5$ à 2 m. bij een diepte van ± 2 m. De wanden van deze putten waren rondom bezet met ongemetste stenen, op de manier waarop sommige oude bezinkputten afgezet zijn. Deze putten zaten vol met potscherven. Tussen de scherven vonden we een viertal bruinaarden schoteltjes met 2 oren, waarvan de ϕ 16 cm. bedroeg bij een hoogte van 7cm, alsook een groter model pot met een oor, genre nachtspiegel. Gelijkwaardige potten en schoteltjes staan in de zaal Choqeel van het Heemkundig Museum van "De Plate". Hier en daar kwamen gedeelten van een oudere fundering te voorschijn. De stenen waren echter zo broos dat ze bij de graafwerken braken of gewoon uit elkaar vielen. Het waren handgevormde, ongebakken stenen die niet op de traditionele "moefen" geleken.

Roland Versluys / Bredene.

PRIJS VOOR HEEMKUNDIGE PUBLICATIE

Op 15 november om 18 u. heeft de proclamatie plaats van de 4-jaarlijkse prijs voor heemkunde in het Provinciaal Hof te Brugge.

Iedereen die daarop wenst aanwezig te zijn als heemkundige zal welkom zijn.

.../...

Uit archiefstukken

De handelshaven van Oostende werd in het midden der vorige eeuw druk bezocht door engelse zeilschepen die hier hun vracht kwamen lossen en ledig de haven verlieten. Die zeilschepen werden dan geballast om niet te kapsijzen. In die tijd kende Oostende het beroep van "zandboer". De man vervoerde zand per lichter die dan aan de zeilschepen die op ballast de haven zouden verlaten, werd verkocht. Het zand werd met mankracht: zak per zak van de lichter in het ruim van de zeilboot overgeladen.

De kapitein besteld zoveel ton zand, de bestelling werd uitgevoerd en vooraleer tot betaling werd overgegaan moesten de zakjes geteld worden. Dat het hierbij regelmatig tot discussies en betwistingen kwam is te begrijpen : aan beide zijden trachtte men steeds een batje te doen.

Zo is het gebeurd dat in 1850 een zandboer die zijn rekening niet uitbetaald kreeg met geheel zijn bemanning op het zeilschip klauterde, kapitein en bemanning over boord gooide en voor anker ging liggen in het midden van de haven luidkeels roepend dat hij het schip niet eer vrij zou geven vooraleer hij tot de laatste zak zand betaald was geworden.

Dat gebeurde ter hoogte van het huidig zeestation, dat er nog niet stond.

De kapitein was aan land gezwommen en alarmeerde de overheid, parlementeren kon niet baten : de kapers hielden voet bij stuk en zo besloot het stadsmagistraat over te gaan tot grote daden. Een batterij kanonnen met kanonnières kwam over uit Brugge en stelde zich in schietstelling op de kaai. De kapers werden gesommeerd zich over te geven. Geen gevolg.

Na de derde sommatie hief de kommandant van de baterij zijn sabel in de lucht om bevel tot vuren te geven. Op dat ogenblik klom de kaperskapitein met groot gebaar in de grote mast, stak zijn twee armen in de lucht en riep uit volle borst dat hij zich over gaf. Hij kreeg schrik dat het ernst ging worden.

Of hij ooit betaald is geworden voor zijn zand heb ik niet kunnen terugvinden.

Jef KLAUSING

Oostendse zegswijzen en spreuken

Onlangs tekenden we uit de mond van een gekende Oostendse dame de volgende zegswijze op :

Os je verloopt van e stro, vol je op e boalke.

Dit was naar het schijnt de raad die Oostendse moeders meegaven aan dochters die nogal gemakkelijk van lief verliepen. Wie kent de oorsprong van dit gezegde ? Hebt U nog van deze Oostendse zegswijzen en spreuken, zend ze ons dan op.

J.B. Dreesen.